

100 година српског војног ваздухопловства 1912-2012. године
20 година Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца Србије

ВАЗДУХОПЛОВНИ

Издаје: Удружење пензионисаних војних летача
и падобранаца Србије. ЗЕМУН, Штросмајерова број 1

БИЛТЕН

Број 11, новембар 2012. године

ДАН 204. ВАЗДУХОПЛОВНЕ БРИГАДЕ

Чланови Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца Србије са генералима Гордићем и Бандићем

Припадници 204. ваздухопловне бригаде обележили су дан јединице 2. децембар, у знак сећања на тај датум из 1949, када је формиран 204. ловачки пук. Корени ове елитне јединице сежу у 1928. годину. Тада је на земунски аеродром из Новог Сада прелетела ловачка група са две ескадриле, под командом мајора Миодрaга Томића. Наредних година формиран је Шести ловачки пук, који улази у легенду бранећу престони град од хорди Луфтвафе које су у јутро 6. априла 1941. године нападе Београд.

Припадници 204. ловачког пука херојски су се борили и током одбране од НАТО агресије 1999. године. И у рату, и миру испољили су изузетно залагање, храброст и одлучност да све задатке извршавају квалитетно, и да небо Србије буде слободно и безбедно.

Данас 204. ваздухопловна бригада у свом саставу има ловачке, ловачко-бомбардерске, извиђачке, транспортне и школске авионе, хеликоптере и јединице за логистичку подршку и одбрану аеродрома Батајница.

Чланови Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца Србије на стајанци аеродрома Батајница

ПОШТАНСКЕ МАРКЕ ЗА ЈУБИЛЕЈ

Са промоције пригодних поштанских марака поводом 100. година Српског војног ваздухопловства

У Дому Војске Србије 20. новембра одржана је промоција пригодних поштанских марака и коверата издатих поводом обележавања 100 година српског војног ваздухопловства.

Отварајући скуп, начелник Штаба Ваздухопловства и ПВО, пуковник Дејан Јоксимовић захвалио је у име припадника ваздухопловства поштама Србије јер су препознали значај тог јубилеја, подсећајући на његову важност у ширим оквирима.

Заменик генералног директора Поште Србије Милош Мишчевић, рекао је да се Пошта прикључила обележавању века војног ваздухопловства издањем од шест маркица на којима су приказани ваздухоплови домаће ваздухопловне индустрије који на карактеристичан начин осликавају стогодишњу традицију војног ваздухопловства у Србији – балон „Србија“, те авиони Физир ФН, Рогожарски ИК-3, Икарус С-49, Соко Јастреб и Ласта 95.

Са промоције пригодних поштанских марака поводом 100. година Српског војног ваздухопловства

ПОЛА ВЕКА 250. РАКЕТНЕ БРИГАДЕ

Полагањем венаца на Спомен обележје палим припадницима 250. ракетне бригаде током НАТО бомбардовања у касарни Бањица, и свечаним дефилеом јединица у Војној академији, обележен је дан 250. ракетне бригаде и јубилеј - 50 година од формирања јединице.

Свечаности су присуствовали командант В и ПВО генерал-мајор Ранко Живак са сарадницима, чланови колегијума начелника ГШ Војске Србије, представници Министарства одбране, команданти јединица, породице погинулих припадника бригаде, пензионисани припадници јединице, свештена лица, представници локалне власти, као и бројни пријатељи и гости.

Генерал-мајор Ранко Живак

Генерал Живак рекао је да је 2012. година јубиларна по много чему и навео прославу 100 година српског војног ваздухопловства као и 50 година постојања 250. ракетне бригаде.

Командант 250.ракетне бригаде бригадни генерал Душко Жарковић напоменуо је да припадници те јединице током 50 година, с поносом следе речи првог команданта јединице, пуковника Стевана Роглића, који је приликом формирања јединице нагласио да историја 250. ракетног пука треба да буде исписана напорима и пожртвованим радом војника и старешина, који несобично улажу у себе, али и њиховим оспособљавањем за извршавање задатака у противваздухопловној одбрани наше земље. Као таква јединица треба да послужи стварању традиција на којима ће васпитавати младе старешине.

- Управо те речи доказане су 1999. године у најтежим тренуцима за јединицу и нашу земљу. Свих 78 дана бомбардовања, припадници ракетних јединица водили су херојску борбу против вишеструко надмоћнијег противника испољавајући максимално пожртвовање, високу обученост и борбени морал. Они су били надахнуће и пример како се брани отаџбина, а сада већ историјско обарање невидљивог Ф-117А био је снажан подстицај целокупном становништву да издржи до краја. У извршавању задатака, нажалост, погинуло је 28 хероја, рекао је он.

Венце на спомен обележје палим припадницима 250. ракетне бригаде који су животе дали за одбрану отаџбине положили су представници команди и јединица, чланови породица, представници ратних састава, локалних градских власти и Српске православне цркве.

Венце на спомен обележје палим припадницима 250. ракетне бригаде који су животе дали за одбрану отаџбине положили су представници команди и јединица, чланови породица, представници ратних састава, локалних градских власти и Српске православне цркве.

Испред споменика припадницима 250. ракетне бригаде за ПВД који падоше за слободу Отаџбине

Историјско сећање: 50 година од увођење најасавременијих средстава ПВО: РС "Двина" и суперсоничног ловца МиГ-21

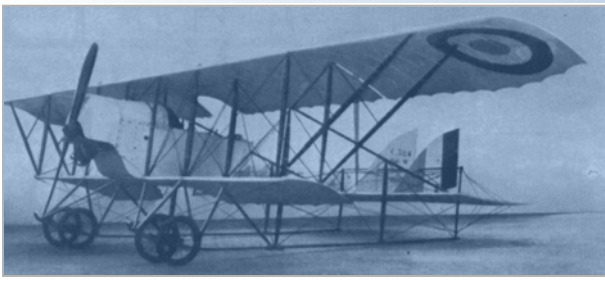
Испред споменика припадницима 250. ракетне бригаде за ПВД који падоше за слободу Отаџбине

ПРВИ СРПСКИ АВИОНИ (8)

КОДРОН

Овај авион је употребљаван у верзији са једним или два мотора. Једномоторни "Кодрон ГЗ А2" био је извиђач двосед, са мотором "гном" од 80 КС (59 KW). Празан је био тежак 445, а максимално 735 кг. Имао је распон крила 13,20 м, а површину 28,10 квадратних метара, дужину трупа 6,40 м, брзину 110 км/ч, плафон 3.000 м. До 2.000 м пењао је за 20 минута, у ваздуху је остајао 4 сата. Био је наоружан за једним митраљезом.

"Кодрон 4 Б2" био је бомбардер, двосед, са два мотора "ле рон 9Ц" од по 80 КС (59 KW). То је био једини двомоторни авион на којем су летели наши пилоти на Солунском фронту. Празан је био тежак 810 кг, а максимално 1.310 кг. Размах крила му је био 16,88 м, а површина 36,80 квадратних метара, дужина трупа 7,20 м. Брзина му је била 130 км/ч. До висине 2.000 м пењао је за 16 минута, плафон му је био 4.000 м, а у ваздуху је могао да остане 4 сата. Носио је митраљез и 11 кг бомби.

ФАРМАН Ф-40/ Ф-41

Француски авиони Фарман Ф-40 и Ф-41 на Солунском фронту, у јединицама Српске авијатике коришћени су као дневни и ноћни бомбардери и извиђачи све до зиме 10/17/18. године, када су замењени савременијим типовима. То су били двоседи са моторима Рено. Авион Ф-40 је имао мотор Рено 8Ц од 130 КС (96 KW).

Празан је имао масу 750 кг, а максимално 1.125 кг. Имао је размах крила 17,59 метара, а површину крила 52 квадратна метра, труп дужине 9,15 метара. Брзина му је била 135 км/ч. До висине 2.000 метара пењао је за 14 минута, а плафон му је био 4.500 м, у ваздуху је могао да остане три сата. Био је наоружан са једним митраљезом а могао је да понесе и 60 кг бомби.

Авион Ф-41 је имао слабији мотор рено 8Б од 80 КС. Празан је био тежак 605, а максимално 930 кг. Размах крила му је био 16,32 м, а површина крила 49 квадратних метара, дужина трупа 7,70 м. Максимална брзина му је била 128 км/ч. Био је наоружан са једним митраљезом.

ПРВИ СРПСКИ ПИЛОТИ (9)

ЧЕТВРТА КЛАСА

Конкурс за пријем 20 српских пилота у 4. класу расписан је 15. (23) априла 1917. године. Примљени су:

- 1) Адамовић Ђ. Драгош,
- 2) Антуновић А. Јосиф,
- 3) Ђорђевић А. Светозар,
- 4) Крејичић Ј. Мирослав,
- 5) Крстић Ђ. Орестије,
- 6) Лазаревић А. Радисав,

Агатон Зарић

Светозар Ђорђевић

М. Крајичић

Лазаревић Р.

Д. Стојановић

М. Вукотић

- 7) Мариновић В. Сергије,
- 8) Матић М. Миодраг,
- 9) Микић Ј. Сава,
- 10) Милојковић Р. Душан,
- 11) Мирковић Ј. Ђорђе,
- 12) Митровић - Јанковић Б. Драгољуб,
- 13) Пржуљевић Мића
- 14) Распор А. Атилије,
- 15) Симић Ј. Сава,
- 16) Стојановић М. Душан,
- 17) Шрепловић А. Јован,
- 18) Вукотић Ј. Миливоје,
- 19) Зарић С. Агатон,
- 20) Животић В. Светозар, није завршио
- 21) Хусеин Али, није завршио.

Кандидати су крајем јуна (почетак јула) стигли у Француску и распоређени у пилотску школу Фарман у Шартру (12), Годрон у Кретоу (4) и Воазан у Амбери-ју (4).

У септембру се враћају на Солунски фронт где у Седесу (код Солуна) врше преобуку, и затим су распоређени по ескадрилама.

С. Мариновић

Ј. Шрепловић

Ђорђе Мирковић

Б. Мирковић

Д. Милојковић

Мића Пржуљевић

Орестије Крстић

Драгош Адамовић

Сава Микић

Д. Митровић

Ј. Антуновић

Атилије Распор

НАЈПЛЕМЕНИТИЈИ ПОДВИГ ГОДИНЕ

Признања за „Најплеменитији подвиг“ која додељује дневни лист „Вечерње новости“ уручена су у Скупштини града Београда најхрабријима у 2012. години.

Мајору Горану Савићу припало је постхумно признање. Пилот Савић остао је до последњег тренутка у авиону и избегао да летелица падне на насељено место, жртвујући тако свој живот да би сачувао друге. Начелник Генералштаба генерал-потпуковник Љубиша Диковић уручио је признање брату погинулог мајора, Бојану Савићу.

КОМАНДИ ВАЗДУХОПЛОВСТВА И ПВО ПОВЕЉА ПРИЈАТЕЉСТВА

Поводом празника општине Земун – 5. новембра, Команди Ваздухопловства и противваздухопловне одбране додељена је повеља о пријатељству са кључем Земуна. Команданту Ваздухопловства и ПВО генерал-мајору Ранку Живаку повељу је јуче, на свечаној седници у театру „Мадленијанум“, уручио председник општине Земун Бранислав Простран.

- Обећавам да ћемо и даље наставити са радом како би наш Земун био боље и лепше место за живот, рекао је генерал Живак обраћајући се присутнима након пријема повеље.

Празник општине Земун обележава се у знак сећања на дан када је српска војска 1918. године умарширала у Земун и учинила га слободним градом.

ИЗЛОЖБА ФОТОГРАФИЈА У ДОМУ ВАЗДУХОПЛОВСТВА

У оквиру обележавања јубилеја – „100 година српског војног ваздухопловства“, у уметничкој галерији Дома ваздухопловства приређена је прва самостална изложба фотографија Небојше Скорића, под називом „Загледан у небо“.

Поставку изложбе свечано је отворио генерал у пензији Драган Катанић, чине фотографије настале у периоду од 1998. до 2012. године, на којима је аутор овековечно лепоте и чари летења.

Небојша Скорић велики је заљубљеник у авионе и ваздухопловство, а материјал за његову самосталну изложбу настао је током посета свим најзначајнијим аеро-митинзима и осталим ваздухопловним манифестацијама, као и током дружења са нашим најбољим војним и цивилним пилотима, падобранцима и ваздухопловцима.

Небојша је носилац почасног позлаћеног летачког знака пилота Ваздухопловства Војске Србије. Уметничка галерија „Икар“ Дома ваздухопловства организовала је више од 850 изложби, међу којима и значајан број међународних, а од њеног оснивања, поставке изложене у њој обишло је више од 100.000 посетилаца.

ВЕЖБА ПИЛОТА НА ПОЛИГОНУ „ПАСУЉАНСКЕ ЛИВАДЕ“

Припадници 714. противоклопне хеликоптерске ескадриле, лоциране на аеродрому „Лађевци“ крај Краљева, извели су јуче на Интервидовском полигону „Пасуљанске ливаде“ ракетирање земаљских циљева, које је врхунац усавршавања у првом степену борбене обуке за пилоте противоклопних хеликоптера.

Вежбом је руководио командант 714. противоклопне хеликоптерске ескадриле потпуковник Предраг Николић.

Према речима потпуковника Николића, на „Пасуљанским ливадама“ су се увежбавали углавном млађи пилоти који до сада нису дејствовали, али и искусни летачи стрелци, оспособљени за дејства по циљевима на овом полигону. Осим њих, увод у тренажу за ракетирање земаљских циљева прошле су и колеге из 119. мешовите хеликоптерске ескадриле.

- Дејство по земаљским циљевима изводи се у формацији „пар противоклопних хеликоптера“, где су вође парова искуснији пилоти, колеге из Ниша, а пилоти из 714. ескадриле, који прву пут дејствују, у својству су пратиоца. Пилоти противоклопним вођеним ракетама ракетирају непокретне циљеве на удаљености од 2.000 метара. Осим редовне летачке обуке, предвиђене годишњим планом, имамо и

елементе борбене обуке који представљају кулминацију дејстава у дневним условима и предуслов за наставак обуке у сумрак, односно у свитање, за дејства по земаљским, првенствено оклопним циљевима, истакао је Николић.

Противоклопна хеликоптерска ескадрила „Сенке“ задатке реализује редовно по плану и програму

борбене обуке на годишњем нивоу, а увежбавање на „Пасуљанским ливадама“ врхунац је обуке у дневним условима, и предуслов за даљу обуку у ноћним условима.

„Ваздухопловни билтен“ излази једном месечно. Примерци су бесплатни за чланове УПВЛПС. Текстовете одабрао, написао - приредио, уредио и припремио за штампу Златомир Грујић.
E-mail: zlgrujic@gmail.com